ŽENSKÁ HLÍDKA

Pořadatelka M. Haredová

Bohdan Kaminský:

SLOKY MELANCHOLICKÉ.

Ó, plně vyžít lidský život krátký,
a, čas, kdy přijde, navrátit se zpátky,
nemůž na vždy pro tak bez památky!

Ó, míti v duši jeden paprsk světlé,
že, i když tělo v hrobu tmách setlí,
ne nadarmo ti písně v duši kvetly...

Jen víru mít, že v životě tom všedním,
byť někdy hrůzou zachvěl jsi se před
ním,
i tys byl kdysi jara lístkem jedním!

Jen víru mít, že jak jde vývoj lidský
od věků k věkům, k nám lhostejně
vždycky,
v tom vývoji byl's článek organický.

Jen víru mít, i když di mnohé shroutí,
byť nejvyšších met nelze dosáhnouti,
přec jakýs účel byl tvé bludné pouti...

Jen víru mít, jež plála by ti v čele,
že nebylo přec žíti tvoje celé
tak zbytečným, tak zhola bez účele...

Tu víru mít, — a nechť třeba mýlí!
Leč bez ní, ihle, jak v poslední tvé
chvíli tak smutně hlava mdlá se jednou
schýlí.....

* * *

KARIÉRA.

Je málo lidí, kteří sobě v mládí životní dráhu předurčí. Jen pouze ti, kdož dovedou bystrým svým duchem v mládí usoustaviti a ozřejmiti postup na drsné cestě k životnímu cíli.

Jest zvykem a snahou rodičů ve výchově svých dětí dáti jim základ ku kariéře, avšak děti bystrého chápání předurčují sobě životní dráhu samy a to v takovém stupni, jaké výchově jsme byli v útlém mládí podrobeni a, jak na nás její vliv zjevem působil. Kariéra nás jednoho každého má své světlé a stinné stránky, avšak málokterý v ní má positivní cíl.

Životní dráha, již kariérou zoveme, má-li míti významu pro nás a býti prospěchem lidu, vyžaduje souhrn ucelené odborné práce, zavrcholené poznáním a pravdou.

Významná kariéra mužů a žen historických, sledujeme-li ji v plném poznání, značí nám, že je neúmorná, směrodatná a poctivá práce, za určitým cílem, v úplném souhlasu a lásce konání dobra, zanechá-li stopy a zvučného jména v historii a jsou nám lucernou na naší dráze životní, máme-li určitý cíl a, je-li naší snahou zanechati po sobě znatelné stopy našich kroků pro ty, již za námi jdou.

Naše snahy mohou býti různé, jsou-li však ale plné snahy a poznání při každém mílníku za účelem k jistému cíli v plném vědomí, že radou v pravdě napomáháme spolupoutníkům méně duchem rozpoznávacím nadaným, a jsme-li přioděni čistým charakterem a, shledáme-li v souhrnu poznání bezpečný podklad naší vlastní práce, tu pak při zakončení, ucelená naše kariéra něco pro lidstvo znamená.

Každá žena by měla svoji kariéru tak upraviti, by její potomstvo mohlo jí použiti za vzor v konání dobra, a vypěstování čistých charakterů pro význam národa v jeho vývoji v civilisaci.

Kariéry našich velikých lidí by měly býti probírané za účelem k úspěšnému cíli konání dobra.

* * *

Slečně učitelce Kubíkové srdečně děkuji za zaslané, avšak bolí nás, že poměry v Československé Republice jsou tak neurovnané. Doufejme však v brzkou nápravu.

Na poměry nynější se hodí zase dobře posudek pana Dra. Herolda, jenž byl psán před světovou válkou a který zde podávám:

Žádnou činnost lidskou neovládá vášeň tak, jako činnost politickou. Tam, kde by bylo zapotřebí nejvíce rozvahy, nejbedlivějšího oceňování všech okolností, nejpronikavější práce, vládne pravidlem nejostřejší slovo, nejpovrchnější úsudek, nejlehkovážnější překážení skutečné činnosti.

Odkud lze vysvětliti tento úkaz? Mně zdá se, že příčina toho spočívá v nazírání, že politická činnost jest prostředkem k dosažení moci a že moc jest prostředkem, z něhož lze uspokojiti potřeby buď všeobecné, neb zvláštní.

Pokud politická činnost směřuje skutečně k dosažení moci celého národa, pak i vášeň je ovládající, která jest společným vitem veškerého lidu, jest mocnou vzpružinou k rozpoutání všech bojovných sil národa k vítěznému zápasu.

Chceš-li ale kdo politickou činností zjednati si moc, aby mohl hověti jen zvláštním zájmům jednotlivých částí národa, neb dokonce osob, pak vášeň tuto činnost ovládající jest chorobou, která hubí a seslabuje organismus národní.

Ryzí, národní vášeň — činnost politická povznáší, vášeň osobní ji snižuje a činí z ní ohyzdnou karikaturu!—

Pro nás Čechy taková činnost politická — jest mimo to i národním neštěstím.

Nemožno očekávati, že poměry v československé nové republice rázem se dají ku všeobecné spokojenosti urovnati. Avšak lze očekávati, že každý krajan, v jehož žilách proudí česká krev, bude nápomocen ku urovnání poměrů těchto, ve prospěch jak svůj vlastní, tak též i celku. Pomáhejte upraviti vlasť, která vám byla vrácena, již jste po tolika staletích byli jen opěvovali a která jest teď "vaše", a vážte si jí!

* * *

Fr. Wenig:

CHODSKÁ ŽENA.

(Příspěvek k studiu české ženy.)

Proto sem se vod
mamičky vdala,
habych dělat nemušela.
Ičko muším mlátit,
ručičkama klátit.—
toho sem se nenadála.

Rovnoprávnost, byť i jednostranná, není na Chodsku novinkou. Tam již ode dávna jsou muž a žena stejně platnými jednotkami sociálními, není mezi nimi, jde-li o hmotné zachování rodiny, rozdílu podmíněného snad jako jinde nebo v lépe situovaných společenských třídách výjimečným tradičním nazíráním na ženu.

Tvrdé podmínky životní dané nepřízní pohorského kraje nutí a učí chodskou ženu již od nejrannějších let práci. Chodská "dívčka" není vychována jen k tomu, aby se jednou stala jakýmsi snad i zbytečným a nečinným přívěskem, jí příliš záhy se počne vštěpovati, že jest určena k spolupráci s mužem, že si svůj chleb musí zasloužiti a svůj život uhájiti sama. Vyrůstá s vědomím, že nemůže se spoléhati na nikoho, že sama se musí přičiniti, chce-li dostáti úkolu matky i živitelky.

Ano, v chodské rodině jest také žena živitelkou. Nepomáhá jen, nýbrž pracuje. Na jejích bedrách spočívá úkol mnohem těžší než na mužových; ač effekt práce ženiny vyrovná se úplně tomu, co vykoná muž, má žena ještě jakési plus, jest matkou. To však jí nevadí, nevzdá se, neopouští muže na krvavém bojišti, nýbrž dře a lopotí se dále, třebas do úpadu.

Jděte tam a uvidíte zázraky! Navykli jsme si obdivovati se a tleskati ženám na každý sebe menší, mnohdy i nepodstatný výkon. Na Chodsku však jsou sta neznámých žen, jichž klopotný život jest heroickým sebezapřením a nadlidským obětováním. Muž den ze dne, od rána do večera dřevaří v rozsáhlých pohraničních lesích, co zatím žena vláčí břemeno trávy, aby opatřila kravku neb kozu. Při chůzi kojí nemluvňátko a volnou rukou vede větší dítě. V létě odcházejí muži namnoze za prací a veškerá starost o maličké hospodářství, jež má zajistiti výživu rodině, spočívá na ženě, která však nemá volné chvilky ani v zimě, kdy nádenničí.

Krůpěje potu stékají po osmahlých strhaných tvářích, dech zatajuje se námahou, ale žena nemdlévá. Tak jest tomu u všech, ať již dělají na kousíčku najaté půdy nebo na zdědených lánech vlastních.

Žena chodská má tedy zájmy a povinnosti co muž. Možno říci, že vlastně i stejná práva. Není vinou její ani okolí, spíše zvyklostí, nevykoná-li a nevužívá-li jich prakticky na veřejnosti. Jsou ovšem výjimečné případy, kdy Chodka spolupůsobí s mužem a zasahuje v jeho činnost i mimo dům a rodinu. Typ takové chodské ženy kreslí nám Jirásek v Kozinové matce. Jisto však jest, že tam, kde žena jedině uplatňuje svou rovnoprávnost, totiž v rodině, nikdo nikdy jí nepřekážel a shledáváme se tudíž na Chodsku, jdeme-li i značně zpět do minulosti, vždy se zvláštním zjevem, jehož jinde nebylo lze nalézti. Chodská matka uznávána jest otcem za oprávněnou rozhodovati s ním ve všech záležitostech rodinných, hospodářských i existenčních.

Z toho nutně vyplývá již od nejstarších dob srdečný a lidský v pravdě poměr mezi mužem a ženou, byť byl skrýván rouškou povahové drsnosti a někdy se zdál i nemožným, uvážíme-li, že mnohdy, ba nejčastěji stali a stávali se na Chodsku manžely proti své vůli dva lidé, kteří nepocítili nikdy náklonnosti k sobě. V nejčastějších případech rozhoduje o sňatku spekulace starých, kteří neústupně prosadí své úmysly.

A přece nikde jinde není tak málo nešťastných manželství, jako na Chodsku, což stává se hlavně zásluhou ženy, která rodovou energií a upřímnou vůlí, býti muži rovnocennou, překonává největší obtíže a trampoty.

* * *

DĚTI V BOLŠEVICKÉM RUSKU.

Americký korrespondent John Clayton v líčení poměrů v bolševickém Rusku, uveřejňovaném v běžných číslech amerických časopisů, píše také o znárodnění dětí v sovětském Rusku. V Rusku totiž o děti pečuje stát. Jedná se prozatím o pokusy v tomto směru, avšak brzy tato státní péče o děti má se rozšířiti na celou zemi. Prozatím jsou dítky brány jenom z takových rodin, které k tomu dají svůj souhlas.

Paní Kolontaja, čili kamarádka Kolontajová, jak je v Rusku nazývána, je komisařkou odboru péče o děti. Vysvětlila americkému korrespondentu státní péči o děti a vypravovala mu, jakých výsledků v tomto směru až doposud bylo docíleno. Slibovala si od této státní péče o děti mnoho. Svojí prací byla nadšena a zpravodaj uznamenal, že má co činiti s ženou, jež dítky opravdu miluje.

"Dnes více jak polovina dítek ve velkých městech ruských žije v státních ústavech," vyprávěla paní Kolontaja. "Léčeme dítky z jejich domovů a dáváme je ve skupinách asi po třiciti do zvláštních domovů. Tyto dítky však nejsou úplně připravovány o rodičovský vliv. Z počátku rodiče nevěřili mnoho v úspěch našeho systemu, avšak naše dětské domovy ukázaly se tak úspěšnými, že dnes máme na seznamu mnoho dítek, jichž rodiče si přejí, by jejich dítky vzaty byly do těchto ústavů, ale není pro ně prozatím místa. Mám za to, že za nedlouho každé dítko v Rusku bude tímto způsobem vychováno. Zbavili jsme chudé matky tímto způsobem kletby domácího otroctví."

Clayton věnoval této otázce péči o dítky v sovětském Rusku značnou pozornost a přišel k náhledu, že tato péče se zdá jedinou jasnou hvězdou v temnotě sovětské vlády. "Všechno pro dítě," bylo heslem ruské sovětské vlády během nejvážnějších hospodářských obtíží. A že nejednalo se pouze o heslo, toho důkazem jsou dobře živené a slušně ošacené dítky, jež je možno potkati všude v Moskvě. Opatřování šatstva pro dítky bylo a je dosud obtížnou otázkou, ale učiněno bylo v té věci mnoho. Většina moskevského obyvatelstva chodí v šatech otrhaných a dítky mají aspoň šaty pospravené a čisté. A co je hlavního, tyto dítky netrpí zimou a hladem.

Shledalo se, že je možno snadněji opatřovati dětem výživu a chovati je v teple ve zvláštních domovech, kde žijí ve skupinách, nežli kdyby roztroušeny byly po domovech jednotlivců. Matky zbaveny byl namáhavé práce v domácnostech a bylo jim umožněno, aby s větší schopností vykonávaly jiné úkoly. V Rusku je totiž pravidlem, že všude, kde se toho jeví potřeba, musí pracovati muž i žena. Ostatně ve většině případů za nynější drahoty je třeba, aby i žena pomáhala na vydělávání živobytí.

"Žena, která pracuje," pravila paní Kolontaja, "nemůže vykonávati povinnosti matky a současně konati schopně svoji práci, leč by k tomu obětovala veškerý svůj čas a tak si podkopávala zdraví. Z té příčiny snažím se přiměti matky, aby daly svoje dítky do státních domovů, kde se jim dostane náležité péče. Není nikdo k ničemu nucen a není toho ostatně třeba, poněvadž rodiče nejsou tím odříznuti úplně od svých dětí. Mohou je kdykoliv navštěvovati a mohou si je vzíti také do svých domovů na jak dlouho chtějí.

"Mladší dítky, které nedosáhly ještě čtrnáctého roku svého věku, jsou v smíšených domovech, chlapci stejně jako dívky. Pro starší dítky dosud nebylo přijato pravidlo. Dítky vyrůstají v ovzduší, které vyvíjí z nich dobré občany socialistického státu. Vůči dítkám nejedná se poručnicky, nýbrž v každém ohledu přátelsky, což má dobrý výsledek. V takových společenských domovech není žádných hraček anebo majetku, které patřily by jednotlivcům. Všechno je společným majetkem domova a dítky nemluví již o "mé knize" anebo o "mé hračce", nýbrž o "našich knihách" a "našich hračkách".

Žádné náboženské vyučování nevede se v takových domovech. Chtějí-li rodiče dítky své nábožensky vyučovati, ponechává se to na jejich vůli. Místo náboženství jsou dítky vyučovány podstatnostem společenských mravů a základům přírodní historie. Clayton navštívil několik takových domovů a v jednom společně s dítkami jedl a prohlašuje, že nikde neviděl skupiny tak šťastných a spokojených dětí, jako v těchto domovech. Nejlepší jídlo, jaké Clayton v Moskvě požil, bylo v těchto domovech. Vstal od stolu první, ale přes to byl úplně nasycen.

Paní Kolontaja je ženou velice pozoruhodnou. Je asi 35 roků stará a dostalo se jí vychování v aristokratickém Smolném institutu v Petrohradě. Institut tento, totiž vlastně jeho budova, stala se, jak známo, střediskem revolučního hnutí bolševického. Je dobře známa i ve Spojených Státech, neboť před lety tu vykonala přednáškovou cestu pod záštitou levého křídla socialistické strany. Strávila tu značně dlouhou dobu v letech 1915 a 1916.

Péče o dítky započíná péčí o matku samotnou před příchodem dítka a pokračuje až dítko dosáhne šestnáctého roku svého věku.

* * *

South-dakotský bečlák. — Ctěná paní pořadatelko! Dovolte mně zase napsati pár řádek do "Ženské Hlídky". Jsem bečlák, který před několika měsíci měl povolení, "ne sice k sňatku s některou šipernou dopisovatelkou", ale od paní pořadatelky, navštíviti "Ženskou Hlídku", čehož se i nyní dožaduji v naději, že milostivá a rozšafná paní pořadatelka pomine ten redaktorský koš, za což již před jí vřele děkuji.

Nuže, včera poprchávalo a dnes prší, proto jsem se odhodlal napsati pár řádek do mne bavící "Ž. H." a to ze sympatie pro ženy, ježto jsem miloval moji, nade vše drahou bytost—matku a snad proto, že jí není žádná jiná podobná, stále jsem sám a sám. A tak žiji na dakotské farmě, jak se říká, chvála Pánu Bohu, ve zdraví dál, jen tu a tam sobě vzpomenu na vyzvání, které je zaznamenáno v knize knih, "že není dobře člověku býti samotnému!" Pouze vzpomenu a zase je vše ve starých kolejích, ne snad proto, že bych byl nenávidě ženského pohlaví, chraň Bůh, nýbrž rád se můj zrak pokochá na nejkrásnějším díle přírody — ženě. Rozumějte — zvláště je-li fešná, útloboká a má-li všecky "p".

Doufám, že roztomilé čtenářky se nebudou domnívati, že píši nějaké fantaisie lásky. Samy uznáte, že hrbatý a křivohubý bečlák nemůže sobě dovoliti, vzdor tomu, že sobě činím plné nároky na právo v mé kuchyni se svým macíčkem, který vyhřívá se pod kamny.

Milé dámy, jest tomu již delší čas, co jsem nepsal, ač jsem byl do kroužku dopisovatelek vlídně a nadšeně přijat. Zvláště jedna paní z východu jevila sympathie a přimlouvala se za mne ubohého bečláka, za což jí srdečně děkuji. Letošní zimu a téměř až dosud paní pořadatelka nám upravila "Ž. H." nad míru zajímavou a do níž napsala mnoho redakčních účelných a poučných článků. Podobnou "Ž. H." se nemůže jiný český list honositi. Dopisy Arny z Prahy, učitelky Kubíkové též z Prahy, pí. Hauzerové, Tety Vítámvásové, pí. Kulíkové a jiných dam, s panem Rundusem, činily celek, který by měl každého uspokojiti.

Nuže, dámy, jak se vám zamlouvá ženská rovnoprávnost s muži? Já jsem jeden z těch pánů světa, avšak při zdravém uvážení všech možných námitek, dospěl jsem k závěrku, že žena chápe rychleji politické poměry a národohospodářství, nežli se dalo očekávati a skutečně jest oprávněnější k hlasu, nežli jižní černoch. Jak nás již pořadatelka několikráte vyzvala, abychom se co možná nejrychleji přiobčili a pak konali plně s čistým svědomím svoji občanskou povinnost. Bylo v "Ženské Hlídce" mnoho otázek probráno ku prospěchu nás všech a doufám, že i nadále se tak díti bude.

Jak se dá až dosud souditi, úroda ve zdejším okolí bude průměrná a moje zahrádka je letos k pomilování, vše v květu, a mimo to i všechna zelenina roste až radost, za níž by se ani čilá hospodyňka nemusela styděti. Letos tu příroda je jaksi příznivější, všemá bujnější vzhled a nepřijde-li ještě nějaká pohroma na zdejší krajinu, tož budeme míti pěknou úrodu, a nám rolníkům se dá příležitost dluhy si zaplatiti.

Promiňte mi, pí. pořadatelko, že jsem se tak s tou tužkou rozjel, rád si zajdu mezi dámy na besedu a to bez úmyslu na ženitbu. Končím s přáním, by každá dáma se zhostila svých nových povinností občanských, jak se na řádné občanky sluší a patří. Končím s pozdravem na pí. pořadatelku a všechny čtenářky a čtenáře tohoto mi milého a dobrého časopisu a s dovolením přijdu někdy zase, jakmile mi čas dovolí.

odrostlé a pracují, tak že si vy-

(Ctěný příteli! Buďte ubezpečen, že dopisy vaše naleznou povždy místa v této stati a není vám třeba chovati nějakých obav před red. košem, neboť až posud vždy jste se přičinil čtenáře obveselit a ct. dopisovatelky, projevením zaslouženého uznání, ku zvýšené činnosti povzbudit. A jako si všichni příznivci naší tento dopis se zájmem přečtou, tak zajisté budou s potěšením očekávat příští vaši návštěvu "Ženské Hlídky". Mnoho zdaru přeje vám— Pořadatelka.)

* * *

KOUTEK — Paní Radové

Ctěná paní Radová! Budete mne asi divně soudit, že k vám jdu na radu s takovou hloupostí, ale nechť si; chci to k vůli manželi. Ráda bych, aby koupil též káru—automobil, ale on že ne, že napřed budeme šetřit na haus. Tož bych ráda slyšela váš úsudek o tom. Za radu vám předem děkuje—Žena dělníka.

Odpověď Ženě dělníka: Váš pan manžel má úplnou pravdu v tom, že je lépe si pořídit obydlí a pak teprvé káru, s čímž bystě měla též souhlasiti. Kára je pro zábavu dosti dobrá, ale též i dosti nebezpečná. A za druhé, člověk bez ní se může obejíti, kdežto bez obydlí ne. Proto můžete býti ráda, že váš manžel má tak zdravý náhled a neholduje ješitnosti.

Milá paní Radová! Jsem vdova a mám pět dítek — tři dcery a dva hochy — jsou již všechny podrostlé a pracují, tak že si vydělají slušné peníze. Manžel můj zemřel před 8 roky, ale mám příležitost se opět provdat, moje dítky však nechtí o tom ani slyšet a namítají, jestli prý se provdám, že ony se mnou nebudou. Proto bych vás prosila o radu, co mám dělat.—Vdova.

Odpověď Vdově: Moje rada vám je tato, abyste ostala nadále s dětmi, neboť ony mají první nároky na vás a to již k vůli tomu, zachovati je pohromadě co nejdéle. Je-li vaše domácnost spokojena a dítky vás mají v lásce, tož zůstaňte nadále s nimi.

Vážená paní Radová! Ráda bych se vás zeptala, co mám činit, neb jak se zachovat k lidem, kteří mne chtějí jen využitkovat. Když něco potřebují, tu se ke mně lichotí, ale jakmile dostanou co chtí, tu člověka ani nezna-

Odpověď J. H.: Lidem, kteří mají takové záměry, jest nejlépe se též vyhnouti, jednoduše odepříti jim na jejich žádost a čím dříve, tím lépe.

Ctěná paní Radová! Dostala jsem od přátel ze staré vlasti zase žádost o podporu, že potřebují různé věci, avšak již jsme jim tam kolikráte poslali jak peníze, tak též i šatstvo a i grocerii, ale oni přece ještě potřebují. Můj manžel jest jen dělník a máme kolik dítek, které též hodně potřebují, neboť jsou ještě malé a pak při té drahotě zde je nám dosti zle o nějaký ten dollar. Co myslíte, je jim tam ještě tak zle, že stále žádají pomoc? Prosím o radu, za níž předem děkuji.—F. O.

Odpověď F. O.: Je mně těžko raditi, když poměry vašich přátel neznám, to vy sama víte lépe, nežli já. Avšak pakli jste jim již pomohli v nejhorší době, tož by měli míti tolik uznání, že i vaše rodina potřebuje a že zde krajané musí též těžce peníze své vydělávati. Jen jim svoji situaci vysvětlete a oni vás nebudou pak obtěžovati.

* * *

Příspěvky Ženské Útulné v Brně.

Dříve oznámeno	$76.55
Pan Anton Vyskočil, New York	2.00
Celkem	$78.55

Peníze do Československa zasíláme rychle, spolehlivě a levně. Ukládáme vklady v kterékoliv bance v Čechách, Moravě neb na Slovensku, dle přání zasilatele.

Prodáváme Československé Bondy a sice:

1000 K 4½%	Vládní bondy Československé	$28.50
1000 K 4%	bondy města Prahy	$29.50
1000 K 4	bondy města Karlových Varů	$29.50

Ceny tyto se mění dle stoupání ceny těchto bondů byla $192.00 ní neb klesání kursu. Předválečná až $198.00 za jeden kus (1000 K.)

Americká Státní Banka

KAPITÁL A VKLADY PŘES PĚT MILIONŮ DOLLARŮ.

1825-27 Blue Island Ave., roh Loomis ul.

CHICAGO, ILL.

J. F. ŠTĚPINA, předseda. A. J. KRÁSA, pokladník.

Úřední hodiny: od 9 do 5. V pondělí a ve čtvrtek do 8 hodin večer. Přijímání vkladů a peněžních zásilek do Evropy, v sobotu do 8 hod. večer.